Europees Parlement
2019-2024

Commissie buitenlandse zaken

2023/2052(INI)

24.10.2023

ONTWERPVERSLAG

over de aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over de situatie in Syrië (2023/2052(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Nathalie Loiseau

INHOUD

Blz.

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT

aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over de situatie in Syrië
(2023/2052(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien artikel 118 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A9-0000/2023),

A. overwegende dat de processen van Genève en Astana op niets zijn uitgelopen vanwege de aanhoudende weigering van het Syrische regime om serieus te onderhandelen met de oppositie over een politieke oplossing;

B. overwegende dat sinds 2011 een half miljoen Syriërs zijn omgekomen en 14 miljoen Syriërs werden ontheemd als gevolg van gewelddadige acties van gewapende en terroristische groeperingen, maar bovenal doordat het Syrische regime zijn eigen bevolking met behulp van zijn bondgenoten meedogenloos onderdrukt; overwegende dat bij deze onderdrukking herhaaldelijk chemische wapens, brandbommen, vatenbommen, raketten en conventionele luchtbombardementen werden ingezet tegen burgers; overwegende dat ten minste 150 000 Syriërs zijn vermist in het systeem van concentratiekampen van het regime en dat de gezinnen nog steeds niet op de hoogte zijn van het lot van hun naasten;

C. overwegende dat buitenlandse, autoritaire actoren, onder meer Rusland, de Wagner-militie, Hezbollah en Iran, sinds 2011 een destructieve rol hebben gespeeld voor het land, en overwegende dat het Syrische regime niet het hele nationale grondgebied controleert en zich enkel weet te handhaven dankzij de steun van deze buitenlandse actoren;

D. overwegende dat Turkije regelmatig grootschalige gewapende operaties uitvoert op Syrisch grondgebied;

E. overwegende dat Islamitische Staat misdaden tegen de menselijkheid, waaronder genocide, heeft begaan in de gebieden die vóór het optreden van de internationale coalitie tijdelijk onder zijn controle stonden;

F. overwegende dat Europese sancties van toepassing zijn op de tegoeden van 289 personen en 70 entiteiten die rechtstreeks betrokken zijn bij de onderdrukking van de bevolking;

G. overwegende dat Rusland de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) blijft dwarsbomen en er daardoor nog slechts één grensovergang tussen Turkije en de niet door het regime gecontroleerde gebieden rest voor de verstrekking van internationale humanitaire hulp;

H. overwegende dat verschillende landen uit de regio zijn begonnen met het normaliseren van hun betrekkingen met het Syrische regime, hetgeen ertoe heeft geleid dat Syrië

opnieuw in de Arabische Liga is opgenomen;

I. overwegende dat de Europese Unie en haar lidstaten met 30 miljard EUR sinds 2011 de grootste donor zijn van de door het conflict getroffen bevolking; overwegende dat de Europese steun die in juni 2023 op de conferentie van Brussel is toegezegd, 3,8 miljard EUR bedraagt op een totaal van 5,6 miljard EUR; overwegende dat de Unie en haar lidstaten noodhulp hebben verleend na de aardbeving in Syrië en dat de EU op 23 februari 2023 een tijdelijke humanitaire vrijstelling van de sanctieregeling heeft ingevoerd om de hulpverlening aan de slachtoffers te vergemakkelijken;

J. overwegende dat de Syrische staat onvoldoende voorziet in de basisbehoeften van de bevolking, dat de economische situatie van het land uiterst precair is en Syrië is veranderd in een narcostaat;

1. beveelt de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan om bij hun beleid met betrekking tot Syrië:

Het politieke proces

a) te herinneren aan de steun van de Unie voor de Syrische democratische aspiraties die in het land blijven bestaan ondanks de totale onderdrukking die het regime sinds de vreedzame protesten in 2011 uitoefent, waarbij Iran en Rusland doorslaggevende militaire en financiële ondersteuning bieden om de clan rond Assad aan de macht te houden;

b) te wijzen op de bijzondere schuld van het regime aan de dood van een half miljoen burgers, de vernietiging van het land, de ontheemding van het grootste deel van de bevolking, de foltering en verdwijning van 150 000 mensen in een systeem van concentratiekampen, het gebruik van chemische wapens tegen burgers en de systematische vernietiging van elke vorm van vreedzame oppositie;

c) zich te verzetten tegen iedere normalisatie met het Assad-regime zonder ingrijpende en controleerbare vorderingen bij de uitvoering van Resolutie 2254 (2015) van de VN-Veiligheidsraad, zoals het vrijlaten van politieke gevangenen, het informeren van de families van de slachtoffers over het lot van de vermiste personen, en het beëindigen van alle aanvallen en belemmeringen voor humanitaire hulp;

d) te benadrukken dat het Syrische regime, ondanks het soevereine besluit van sommige Arabische staten om Syrië opnieuw op te nemen in de Arabische Liga, geen enkele blijk geeft van de wil om de strijd aan te binden tegen de drugshandel, die zijn oorsprong vindt in het land en de hele regio treft; het feit te veroordelen dat de Assad-familie en haar bondgenoten, waaronder Hezbollah, een machtspositie hebben verworven met betrekking tot de drug Captagon, waarvan de handel wordt geschat op 57 miljard USD; op te merken dat de broer van Bashar Al-Assad het bevel heeft over de legereenheid die verantwoordelijk is voor de productie van deze drug;

e) te beklemtonen dat de onderdrukking, nalatigheid en corruptie door het regime de eigenlijke oorzaken zijn van de economische situatie, en niet de gerichte Europese sancties tegen personen en entiteiten die betrokken zijn bij de onderdrukking;

f) snel consistente, uitgebreide en duidelijke vrijstellingen te verlenen aan betrouwbare internationale humanitaire organisaties; de interpretatie van de verordening betreffende beperkende maatregelen in Syrië zoveel mogelijk te harmoniseren tussen de verschillende lidstaten en in dit kader Resolutie 2664 (2022) van de VN-Veiligheidsraad over humanitaire hulp toe te passen;

g) hulde te brengen aan de moed van demonstranten in de steden Sweida en Dara'a die zich sinds augustus 2023 opnieuw vreedzaam verzetten tegen het regime van Assad;

Veiligheid

h) te betreuren dat er nog steeds honderden Iraanse en Russische bases en milities op Syrisch grondgebied aanwezig zijn; zich zorgen te maken over de economische uitbuiting van het land door roofzuchtige buitenlandse mogendheden;

i) de aanvallen van Turkse troepen en hun bezetting van Syrische gebieden in het noorden te veroordelen; zich ernstig zorgen te maken over de hardnekkigheid van de radicale islamitische oppositie in de provincie Idlib; steun uit te spreken om de internationale coalitie voort te zetten tegen Islamitische Staat, die ondanks aanzienlijke nederlagen nog actief is in Syrië;

j) de rol van de Syrische Democratische Strijdkrachten te benadrukken in de strijd tegen Da'esh;

k) er bij de lidstaten op aan te dringen hun onderdanen uit de jihadistische gevangenkampen Al-Hol en Al-Roj te blijven terughalen en hen te berechten voor hun misdaden;

l) de inspanningen op te voeren om de Russische desinformatie over Syrië, vooral in het Arabisch, tegen te gaan;

Strijd tegen de straffeloosheid

m) te benadrukken dat de strijd tegen de straffeloosheid in Syrië een morele en politieke noodzaak is voor Europa; ingenomen te zijn met de justitiële vorderingen van het Frans-Duitse gemeenschappelijke onderzoeksteam bij het onderzoek naar de 11 000 in het Caesar-rapport gedocumenteerde lichamen van slachtoffers van foltering, met de schorsing van Syrië uit de Internationale Organisatie voor het verbod van chemische wapens en met de vooruitgang die in Duitsland, Frankrijk en Zweden is geboekt bij het berechten van Syrische criminelen;

n) erop aan te dringen dat alle lidstaten automatisch informatie uitwisselen over oorlogsmisdadigers van wie het asielverzoek wordt afgewezen op grond van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag;

o) op te roepen tot het delen van expertise en tolken tussen de justitiële en politiële autoriteiten, met in elke lidstaat een openbaar aanklager voor misdaden tegen de menselijkheid; erop aan te dringen dat er specifiek Europese beurzen worden toegekend aan Syriërs die een juridische opleiding willen volgen;

p) de lidstaten te verzoeken een Europees fonds op te richten voor de slachtoffers van misdaden tegen de menselijkheid in Syrië, door een rechtskader te creëren dat het mogelijk maakt om aan de families van de slachtoffers bevroren tegoeden over te dragen die afkomstig zijn van de onrechtmatig verkregen vermogens van het Syrische regime;

q) ingenomen te zijn met de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 29 juni 2023 tot oprichting van een instelling voor vermiste personen in Syrië, en met de verdere financiering van het internationaal, onafhankelijk en onpartijdig mechanisme ter ondersteuning van het onderzoek naar de ernstigste misdaden die sinds 2011 in Syrië zijn gepleegd;

Humanitaire hulp en vluchtelingen

r) de internationale gemeenschap te verzoeken om tijdens de conferentie van Brussel in 2024 dringend meer humanitaire hulp te verlenen aan de 15,3 miljoen Syriërs die daar dagelijks van afhankelijk zijn; aan te dringen op toegang tot drinkbaar water, onderwijs en op vrouwen toegesneden financiële steun voor de lange termijn; eraan te herinneren dat de EU in dit verband de grootste donor is; waardering uit te spreken voor de aanhoudende inspanningen van Libanon, Jordanië, Turkije en Irak om 6 miljoen vluchtelingen in moeilijke economische omstandigheden op te vangen;

s) hun afkeuring uit te spreken over de systematische pogingen van het Syrische regime om internationale humanitaire hulp te verduisteren en door te sluizen naar milities en over zijn manipulatie van de wisselkoersen met als doel het grootste deel van de hulp op te strijken in de gebieden die onder zijn controle staan;

t) de talloze veto's van Rusland tegen het verstrekken van hulp aan de bevolking in het noorden krachtig te veroordelen; de pogingen van Rusland om het imago van de witte helmen te bekladden opnieuw aan de kaak te stellen;

u) eraan te herinneren dat Syrië, noch volledig noch gedeeltelijk, kan worden beschouwd als een veilig land voor de terugkeer van zijn burgers die de misdaden van het regime zijn ontvlucht naar Europa en het risico lopen op foltering en gedwongen verdwijning als zij naar Syrië terugkeren;

2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, en vraagt de aanbeveling te laten vertalen en publiceren in het Arabisch.